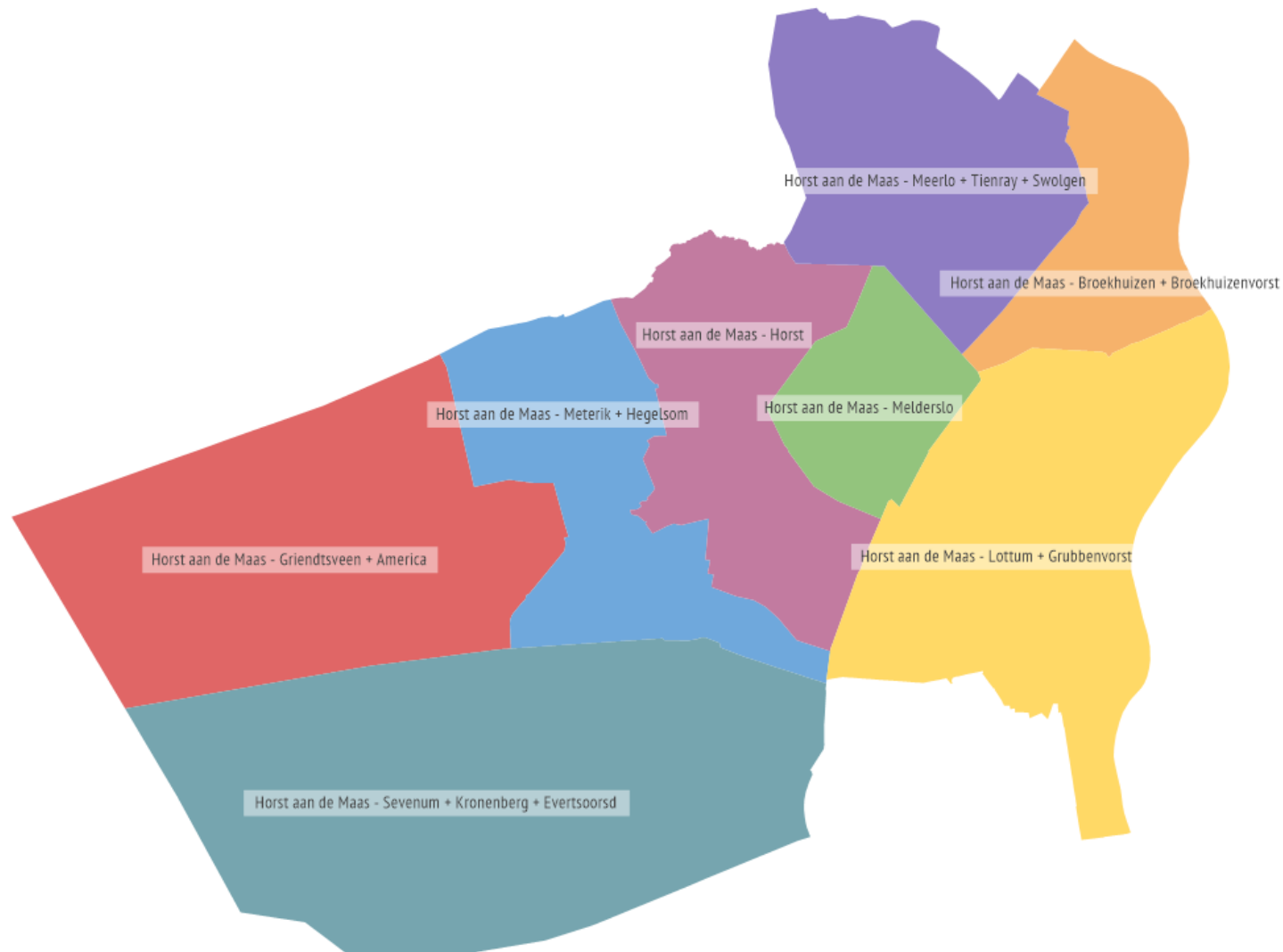

Gemeente rapportage Horst aan de Maas

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016

Leeswijzer

De onderstaande lokale rapportage is een korte samenvatting van de belangrijkste resultaten uit de Gezondheidsmonitor 2016 op gemeente- en wijkniveau in vergelijking met de regio. Voor de juiste lezing zijn een aantal zaken van belang. Een volledige beschrijving van de achtergrond van het onderzoek is te vinden in het e-magazine “Hoe gaat het met ons?”. In deze regionale rapportage worden ook de thema’s verder toegelicht, de vragenstellingen beschreven, duiding gegeven aan de resultaten en trends (op regionaal niveau) en aanbevelingen gedaan. Onder de regio Limburg-Noord (LN) verstaan we de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg¹.

Na een steekproeftrekking hebben in de gemeente Horst aan de Maas 2.283 volwassenen (19-64 jaar) en 2.098 ouderen (65 jaar en ouder) een vragenlijst ontvangen, daarvan hebben 885 volwassenen (39%) en 1.042 ouderen (50%) de vragenlijst ingevuld. De beschikbare data is vervolgens gewogen op achtergrondkenmerken, waardoor de resultaten representatief zijn voor alle inwoners van de gemeente.

Hieronder staat een rekenhulp om een indicatie te geven om hoeveel mensen het gaat. Bijvoorbeeld 75% van de volwassenen heeft betaald werk, dit zijn dan 18.737 volwassenen.

% uitgedrukt in aantal inwoners	Totaal aantal inwoners Horst aan de Maas	1%	5%	10%	25%	50%	75%
Volwassenen (19-64 jaar)	24.983	250	1.249	2.498	6.246	12.492	18.737
Ouderen (65+)	8.403	84	420	840	2.101	4.202	6.302

¹ Het gaat hier om de gemeenten: Beesel, Bergen, Gennep, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.

Hoofdpunten demografie gemeente Horst aan de Maas

Algemene kenmerken

De gemeente Horst aan de Maas kent een relatief lage bevolkingsdichtheid vergeleken met de regio.

Bevolkingsopbouw

De gemeente kent een relatief groot aantal ouderen.

Etniciteit

De gemeente kent minder allochtonen dan het gemiddelde in de regio.

Inkomen

In de gemeente hebben minder mensen een laag inkomen en meer mensen een hoog inkomen dan in de regio.

Opleiding

De gemeente heeft minder laagopgeleide inwoners vergeleken met de regio.

Uitkeringen

Bijna een derde van de mensen ontvangt een uitkering, dit is minder dan het regionale gemiddelde.

Laaggeletterdheid

Het aantal laaggeletterden is lager dan het provinciale en landelijke gemiddelde.

Voor meer informatie, zie [Bijlage I](#).

Hoofdpunten resultaten gezondheidsmonitor gemeente Horst aan de Maas

Dagelijks functioneren

Inwoners van Horst aan de Maas hebben minder chronische aandoeningen en zijn minder vaak bij de huisarts in de afgelopen twee maanden vergeleken met de regio. Daarnaast hebben ouderen meer zelfmanagement vaardigheden, ontvangen minder mantelzorg, hebben minder beperkingen en zijn minder kwetsbaar dan regionaal. Ruim één op de drie ouders in Horst aan de Maas heeft (af en toe) zorgen over de opvoeding en heeft behoefte aan hulp of advies, dit is iets hoger dan in de regio.

Sociaal Maatschappelijk participeren

In Horst aan de Maas hebben relatief veel volwassenen betaald werk en zijn er ook veel vrijwilligers vergeleken met de regio. De eenzaamheid is lager dan regionaal, mensen zijn minder vaak sociaal uitgesloten en er wordt weinig gediscrimineerd. De sociale cohesie lijkt groot te zijn. Desalniettemin is eenzaamheid vooral onder ouderen enorm gestegen in de afgelopen vier jaar.

Kwaliteit van leven

Mensen in Horst aan de Maas ervaren hun gezondheid als beter dan in de rest van Limburg-Noord. Daarnaast zijn inwoners tevredener met het leven en met name volwassenen hebben minder vaak moeite met rondkomen. Daarnaast ervaren zij minder geluidshinder dan in de regio, maar wel meer geurhinder.

Zingeving

Inwoners van Horst aan de Maas hebben een vergelijkbaar florerende positieve psychische gezondheid als in de rest van de regio. Bij het begrip positieve psychische gezondheid gaat het om emotioneel, psychologisch en sociaal welbevinden.

Mentaal welbevinden

In Horst aan de Maas ervaart men een hoge mate van eigen regie over hun leven. Ook het risico op een angststoornis of depressie is lager dan het gemiddelde in de regio, maar is wel gestegen in de afgelopen vier jaar.

Lichaamsfuncties

Er zijn minder rokers in Horst aan de Maas dan in de rest van de regio, maar op ander leefstijlthema's zoals alcohol, bewegen en overgewicht scoort Horst aan de Maas vergelijkbaar met de regio. Zowel volwassenen als ouderen zijn meer gaan bewegen in de afgelopen vier jaar, maar overgewicht onder volwassenen is ook gestegen.

Samenvatting Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2016

Dagelijks functioneren

1. Chronische aandoeningen	24%	29%	43%	49%
2. Zelfmanagement	-	-	66%	62%
3. Zorggebruik	34%	37%	49%	51%
4. Zorgmijden	15%	14%	6%	8%
5. Mantelzorg ontvangen	2%	2%	8%	11%
6. HDL-beperkingen	-	-	24%	27%
7. Kwetsbaarheid	-	-	5%	8%
8. Fysieke veiligheid	-	-	11%	12%
9. Opvoeding	35%	33%	-	-

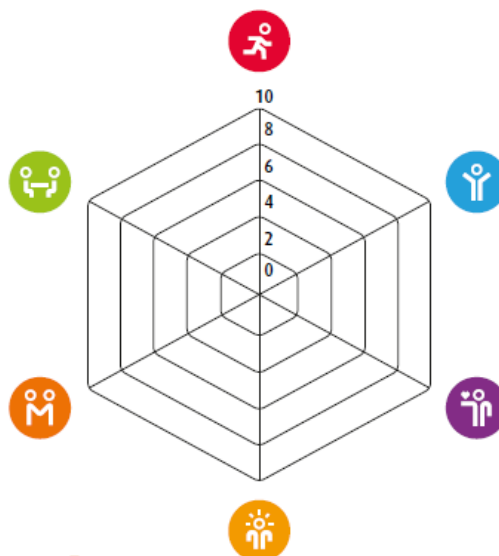

Sociaal maatschappelijk participeren

1. Werk	84%	77%	8%	6%
2. Vrijwilligerswerk	37%	31%	44%	31%
3. Mantelzorg geven	16%	18%	18%	18%
4. Welzijns ondersteuning	-	-	46%	43%
5. Sociale netwerk en contacten	20%	23%	20%	24%
6. Eenzaamheid	38%	42%	47%	51%
7. Sociale uitsluiting	7%	15%	6%	10%
8. Discriminatie	9%	11%	3%	6%

Volwassenen 19-64 jr = gemeente = regio*
Ouderen 65+ jr = gemeente = regio*

Gemeente Horst aan de Maas

Kwaliteit van leven

1. Ervaren gezondheid	84%	80%	65%	59%
2. Tevredenheid met het leven	68%	65%	71%	68%
3. Geluk	8	8	8	8
4. Armoede	13%	18%	9%	10%
5. Sociale veiligheid	8%	10%	4%	6%
6. Leefomgeving	54%	57%	-	-

Lichaamsfuncties

1. Alcohol	13%	12%	6%	6%
2. Roken	16%	22%	8%	10%
3. Bewegen	61%	59%	76%	75%
4. Sedentair gedrag	18%	23%	9%	10%
5. Voeding	30%	28%	47%	47%
6. Gewicht	46%	48%	60%	61%
7. Lichamelijke beperkingen	8%	10%	24%	28%

Mentaal welbevinden

1. Regie over eigen leven	93%	92%	91%	90%
2. Risico op angststoornis/depressie	35%	40%	36%	42%

Zingeving

1. Positieve psychische gezondheid	60%	59%	60%	60%
------------------------------------	-----	-----	-----	-----

- Geen % beschikbaar

* Onder regio Limburg-Noord vallen de gebieden Noord- en Midden-Limburg

Dagelijks functioneren

1. **Chronische aandoeningen:** heeft langdurige ziekte(n) of aandoening(en)
2. **Zelfmanagement:** beschikt over veel zelfmanagementvaardigheden
3. **Zorggebruik:** heeft contact gehad met huisarts (korter dan 2 maanden geleden)
4. **Zorgmijden:** bewust zorg gemeden in het afgelopen jaar
5. **Mantelzorg ontvangen:** ontvangt op dit moment mantelzorg
6. **HDL-beperkingen:** heeft beperking in 1 of meer huishoudelijke dagelijkse levensverrichtingen (HDL)
7. **Kwetsbaarheid:** is (fysiek) kwetsbaar
8. **Fysieke veiligheid:** heeft ongeval gehad in afgelopen 3 maanden
9. **Opvoeding:** heeft zorgen over opvoeding en behoefte aan hulp/advies

Sociaal maatschappelijk participeren

1. **Werk:** doet betaald werk
2. **Vrijwilligerswerk:** doet vrijwilligerswerk
3. **Mantelzorg geven:** geeft op dit moment mantelzorg
4. **Welzijnsondersteuning:** gebruikt minstens 1 welzijnsvoorziening
5. **Sociale netwerk en contacten:** heeft minder dan 2 keer per maand contact met burens (volwassenen); heeft een lokaal gereserveerd netwerk (ouderen)
6. **Eenzaamheid:** is matig, ernstig of zeer ernstig eenzaam
7. **Sociale uitsluiting:** is sociaal uitgesloten
8. **Discriminatie:** voelt zich wel eens gediscrimineerd

Kwaliteit van leven

1. **Ervaren gezondheid:** (zeer) goed ervaren gezondheid
2. **Tevredenheid met leven:** (zeer) tevreden met het leven
3. **Geluk:** mate van geluk op dit moment
4. **Armoede:** heeft moeite met rondkomen
5. **Sociale veiligheid:** slachtoffer van huiselijk geweld (v); ouderenmishandeling (o)
6. **Leefomgeving:** ervaart geluid hinder

Zingeving

1. **Positieve psychische gezondheid:** heeft een florerende psychische gezondheid

Mentaal welbevinden

1. **Regie over eigen leven:** heeft gevoel matig tot veel regie te hebben over eigen leven
2. **Risico op angststoornis/depressie:** heeft matig of hoog risico op angststoornis of depressie

Lichaamsfuncties

1. **Alcohol:** is zware alcohol drinker (min. 1 keer per week ten minste vier glazen (voor vrouwen) en zes glazen (voor mannen) alcohol drinken op één dag)
2. **Roken:** rookt op dit moment
3. **Bewegen:** voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (min. 5 dagen in de week half uur per dag matig intensief bewegen)
4. **Zitten:** zit veel op een gemiddelde dag
5. **Voeding:** voldoet aan de fruitnorm (2 stuks fruit per dag)
6. **Gewicht:** heeft overgewicht (inclusief obesitas)
7. **Lichamelijke beperkingen:** heeft lichamelijke beperking (horen, zien, mobiliteit)

Wil je meer resultaten inzien uit de Gezondheidsmonitor
Volwassenen Ouderen, bijvoorbeeld informatie over:

- Hoeveel ouderen van 75+ zich eenzaam voelen
- Hoeveel mensen met een lage SES regie hebben over hun eigen leven
- Hoeveel mannen mantelzorg ontvangen
- Het verschil in mate van bewegen tussen verschillende wijken/kernen

Ga dan naar: <https://vrln.databank.nl/dashboard>

ONDERDEEL

Beschrijving resultaten op gemeente en wijkniveau

Dagelijks functioneren

Volwassenen in Horst aan de Maas hebben minder chronische aandoeningen (24% vs 29%) en zijn minder vaak bij de huisarts in de afgelopen twee maanden vergeleken met de regio (34% vs 37%). Ook ouderen hebben minder chronische aandoeningen (43% vs 49%) en zorggebruik (49% vs 51%). Daarnaast hebben zij meer zelfmanagement vaardigheden (66% vs 62%), ontvangen minder mantelzorg (8% vs 11%), hebben minder beperkingen (24% vs 27%) en zijn minder kwetsbaar dan regionaal (5% vs 8%). Zelfmanagement is de capaciteit in het verwerven en behouden van hulpbronnen voor het eigen welbevinden. Het ontvangen van mantelzorg en aantal ervaren beperkingen bij ouderen is, net als in de rest van de regio, behoorlijk afgenomen in de afgelopen vier jaar. Vooral in Melderslo ervaren ouderen weinig beperkingen (9%), hebben zij minder vaak een chronische aandoening (19%) en vaker veel zelfmanagement vaardigheden (74%). Ouders in Horst aan de Maas hebben iets vaker (af en toe) zorgen bij de opvoeding en behoefte aan hulp dan in de regio (35% vs 33%).

Sociaal Maatschappelijk participeren

In Horst aan de Maas hebben relatief veel volwassenen betaald werk (84% vs 77%). Er zijn ook veel mensen die aan vrijwilligerswerk doen vergeleken met de regio (38% vs 31%). Ouderen in Horst aan de Maas maken iets vaker gebruik van minimaal één welzijnsvoorziening (46% vs 43%). Het gaat hierbij om voorzieningen als een maaltijdsdienst, advies of voorlichting van ouderenadviseur, een activiteitencentrum, vervoer naar voorzieningen en een lokaal informatieloket. De eenzaamheid is lager dan regionaal (40% vs 44%). Ook zijn mensen minder vaak sociaal uitgesloten (7% vs 14%) en wordt er weinig gediscrimineerd (8% vs 10%). Desalniettemin is eenzaamheid vooral onder

ouderen enorm gestegen in de afgelopen vier jaar. Ook het geven van mantelzorg is gegroeid, maar in Sevenum, Kronenberg, Evertsoord wordt relatief weinig mantelzorg gegeven door volwassenen (6%) en in Griendstveen, America wordt weinig mantelzorg gegeven door ouderen (8%).

Kwaliteit van leven

Inwoners van Horst aan de Maas ervaren hun gezondheid als beter dan in de rest van Limburg-Noord (volwassenen 84% vs 80%; ouderen 65% vs 59%). En vooral de ervaren gezondheid onder ouderen is in Horst aan de Maas gestegen. Daarnaast zijn inwoners tevredener met het leven (69% vs 65%). En met name volwassenen hebben minder vaak moeite met rondkomen (13% vs 18%). Toch heeft in Meerlo, Tienray, Swolgen bijna een op de vijf moeite met rondkomen (18%). Volwassenen ervaren minder geluidshinder dan in de regio (54% vs 57%), maar wel meer geurhinder (38% vs 34%) en vooral in Griendstveen, America (47%) en in Meerlo, Tienray, Swolgen (44%).

Zingeving

In Horst aan de Maas hebben een vergelijkbaar aantal inwoners als in de regio een florerende positieve psychische gezondheid (60% vs 59%). Alleen Lottum, Grubbenvorst scoort wat lager (56%). Bij het begrip positieve psychische gezondheid gaat het om emotioneel, psychologisch en sociaal welbevinden.

Mentaal welbevinden

Ruim negen op de tien mensen in Horst aan de Maas ervaart in meer of mindere mate regie over het eigen leven. Dit is ongeveer gelijk aan de regio (91% vs 90%).

In Melderslo is dit onder volwassenen zelfs 97%. Onder ouderen is het gevoel van eigen regie ook gestegen de afgelopen vier jaar. Het risico op een angststoornis of depressie is ook gestegen de afgelopen vier jaar, maar het risico in Horst aan de Maas is een stuk lager dan in de regio (35% vs 40%). Waarbij ruim vier op de tien mensen in Sevenum, Kronenberg, Evertsoorsd een matig tot hoog risico loopt op een angststoornis of depressie (41%) en in Broekhuizen, Broekhuizenvorst dit slechts een kwart is (25%).

Lichaamsfuncties

In Horst aan de Maas wordt minder gerookt dan in de rest van de regio (14% vs 19%) en opvallend minder veel gezeten door volwassenen (18% vs 23%), maar op ander leefstijlthema's zoals alcohol, bewegen en overgewicht scoort Horst aan de Maas vergelijkbaar met de regio. In Horst wordt twee keer minder vaak gerookt door volwassenen (11%) dan in Griendstveen, America (25%), maar wel twee keer zo vaak zwaar gedronken (16%) dan in Griendstveen, America (7%). Zowel volwassenen als ouderen zijn meer gaan bewegen in de afgelopen vier jaar, maar overgewicht onder volwassenen is ook gestegen.

Voor de belangrijkste trendgrafieken, zie [Bijlage II](#).

Voor alle resultaten, [klik hier](#).

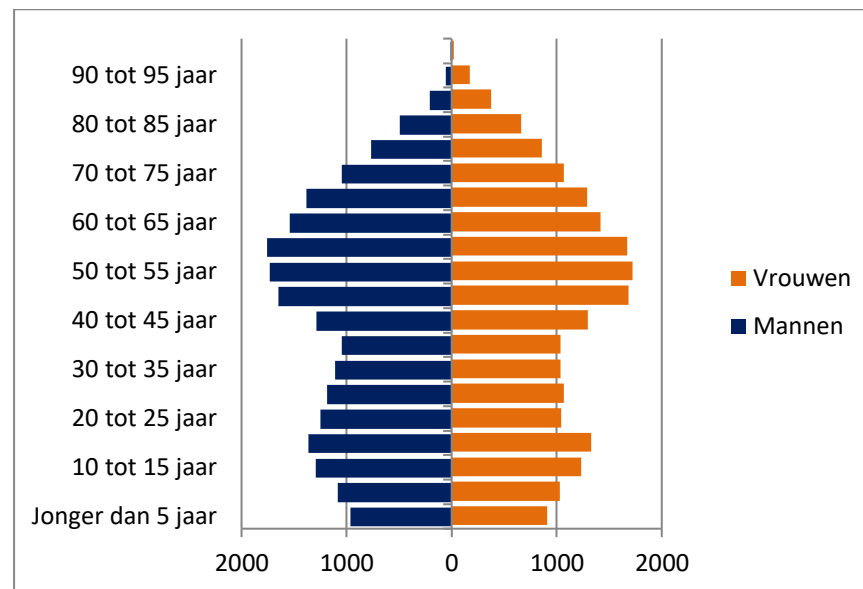
Bijlage I - Demografie en bevolkingsontwikkelingen in Horst aan de Maas

Algemene kenmerken

Op 1 januari 2017 kent de gemeente Horst aan de Maas 42.139 inwoners. Er is een relatief lage bevolkingsdichtheid t.o.v. de regio: 223 km². In Midden-Limburg wonen 355 inwoners per km² en in Noord-Limburg 338 inwoners per km². Ook vergeleken met Nederland is dit lager (507 inwoners per km²). De bevolkingsdichtheid in de gemeente is de afgelopen jaren minimaal afgenomen (in 2013 was dit 222 per km²; CBS Statline, 2013-2017).

Bevolkingsopbouw Horst aan de Maas

In de gemeente Horst aan de Maas wonen iets meer mannen dan vrouwen. De gemeente kent een relatief groot aantal ouderen. Van alle inwoners is meer dan de helft (51%) boven de 45 jaar (zie figuur 1). De grijze druk van deze gemeente is de laatste vier jaren gestegen: van 30% naar 34%. De grijze druk is de verhouding tussen het aantal mensen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de mensen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep (van 20 tot 65 jaar). De groene druk geeft de verhouding weer tussen het aantal mensen van 0 tot 20 jaar ten opzichte van de mensen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep (van 20 tot 65 jaar). De groene druk daarentegen is gedaald t.o.v. vier jaar geleden (van 40% naar 38%). Horst aan de Maas kende het afgelopen jaar een geboortecijfer van 9 kinderen per 1000 inwoners en 8 mensen per 1000 inwoners zijn overleden (CBS Statline, 2013-2017).

figuur 1.1. Bevolkingspiramide Horst aan de Maas. Het aantal mannen en vrouwen per leeftijdsklasse.

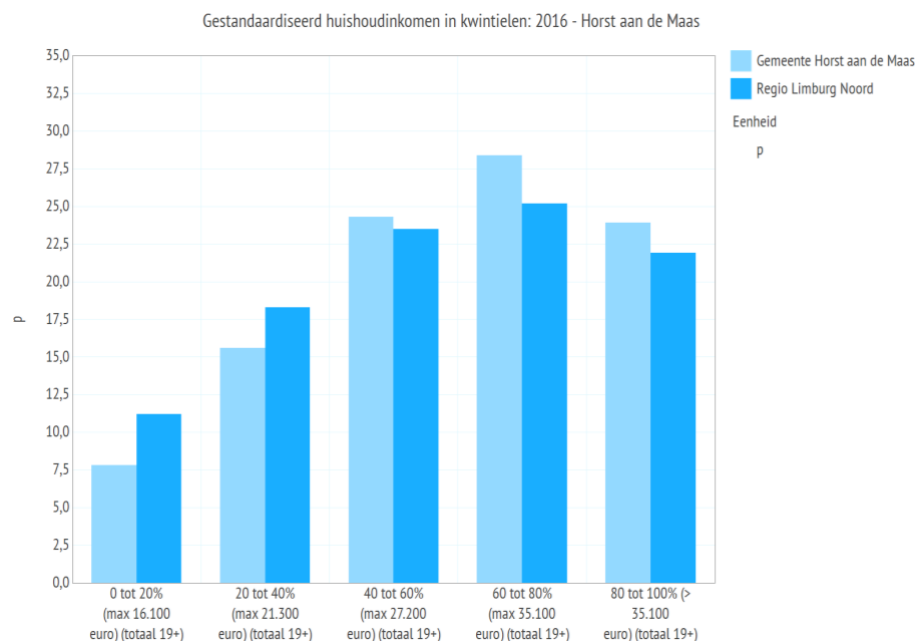
Migratieachtergrond

In de gemeente Horst aan de Maas heeft 11% van de bevolking een migratieachtergrond. Hiervan is de meerderheid Westerse allochtoon (8%) en 3% van niet-Westerse afkomst. Het aandeel inwoners met een migratieachtergrond is gestegen ten opzichte van 2013 (9%). In vergelijking met regionale percentages, kent de gemeente relatief minder mensen met een migratieachtergrond: 19% van de bevolking in Limburg-Noord is van allochtone afkomst, waarvan 7% van niet-Westerse afkomst. Ook in de regio is dit percentage over de afgelopen jaren licht toegenomen. In 2013 was 18% van de bevolking in Limburg-Noord allochtoon (CBS Statline, 2013-2017).

Inkomen

In de gemeente Horst aan de Maas valt bijna één op de 10 mensen (8%) in de laagste inkomenscategorie (max 16.100 euro per jaar). Dit is lager dan zowel het regionale gemiddelde (11%) als het landelijke gemiddelde (14%). Ouderen in de gemeente behoren vaker tot de laagste categorie (10%) dan volwassenen (7%). Daarnaast heeft bijna een kwart van de mensen (24%) in Horst aan de Maas een

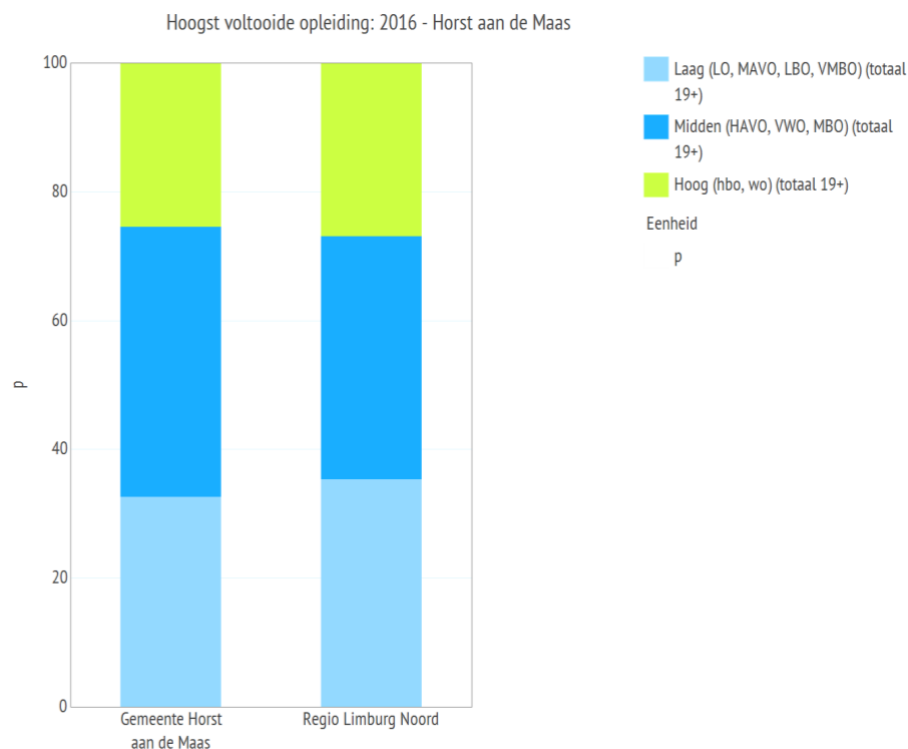
hoog inkomen (>35.100 euro per jaar). Als het gaat om de hoge inkomens vallen volwassenen vaker in de categorie dan ouderen (27% vs 15%). Het regionale gemiddelde ligt op 22% (Gezondheidsmonitor 2016).

Figuur 1.2. Gestandaardiseerd Huishoudinkomen per jaar in kwintielen (Gezondheidsmonitor 2016)

Opleiding

Eén derde van de mensen (33%) in Horst aan de Maas is laagopgeleid. In de regio ligt dit percentage wat hoger (35%), en landelijk wat lager (31%). Daarnaast is ruim een kwart van de mensen (26%) hoogopgeleid. Dit aandeel is vergelijkbaar met het regionale gemiddelde (27%), maar ligt onder het landelijke gemiddelde (34%). De meerderheid valt in de middelste categorie (42%). Hier gaat het om mensen die als hoogst afgeronde opleiding HAVO, VWO of MBO hebben behaald.

Figuur 1.3. Hoogst voltooide opleiding (laag, midden of hoog; Gezondheidsmonitor 2016).

Er zijn grote verschillen waarneembaar in opleidingsniveau tussen de doelgroepen volwassenen en ouderen. Zo is 63% van de ouderen in de gemeente laagopgeleid, terwijl dit onder volwassenen slechts bijna een kwart is (23%). Ook in Limburg-Noord en in Nederland zijn deze verschillen te zien. Deze verschillen zijn te verklaren door het feit dat het vroeger vanzelfsprekender was om op jonge leeftijd te gaan werken. Tegenwoordig worden mensen gestimuleerd om een opleiding af te ronden. Voor jongeren tussen de 16 en 18 jaar geldt dat zij verplicht zijn om een startkwalificatie te halen. Dat wil zeggen dat zij het minimale onderwijsniveau moeten behalen dat nodig is om serieus kans te maken op duurzaam geschoold werk in Nederland (Gezondheidsmonitor 2016).

Uitkeringen

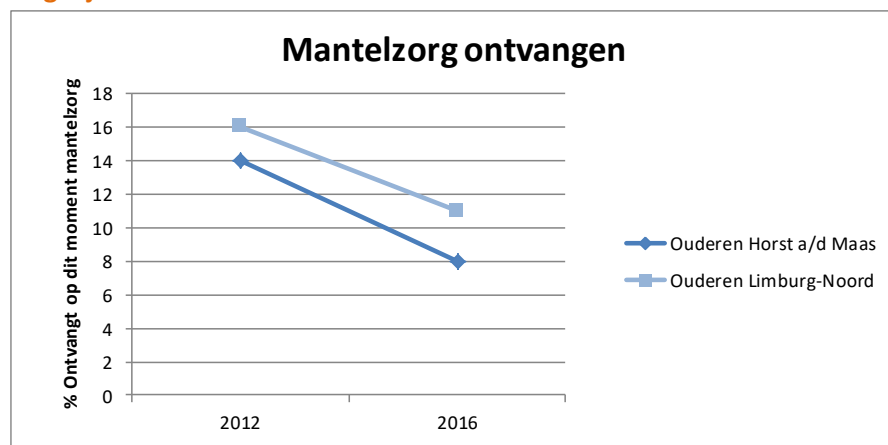
In de gemeente Horst aan de Maas ontvangt ongeveer 27% van de mensen een uitkering. Dit is een lichte stijging ten opzichte van vier jaar geleden, toen ontving 25% een uitkering (inclusief AOW). Een AOW wordt het vaakst ontvangen (19%), gevolgd door een uitkering voor Arbeidsongeschiktheid (3%). Daarnaast ontvangt 3% van de mensen in de gemeente een werkloosheidsuitkering, en 2% zit in de bijstand. Het percentage uitkeringen in Horst aan de Maas ligt lager dan het regionale gemiddelde (30%) en het landelijke gemiddelde (29%). Regionaal is er ook een lichte stijging te zien over de afgelopen jaren (2013: 28%; CBS Statline 2013-2017).

Laaggeletterdheid

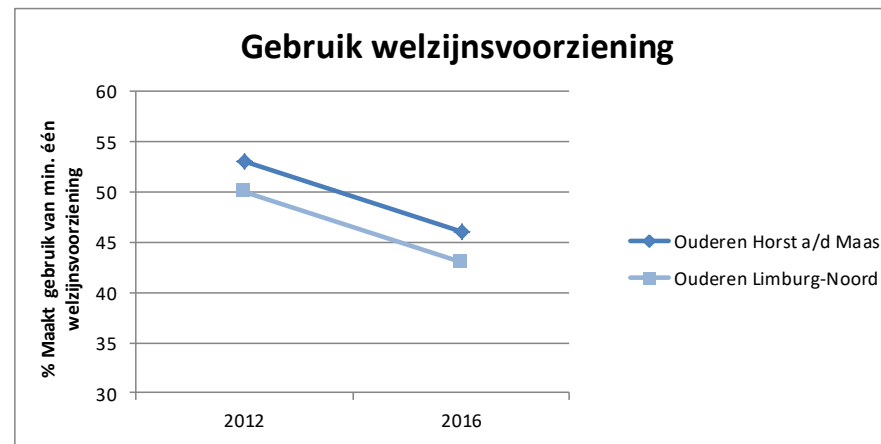
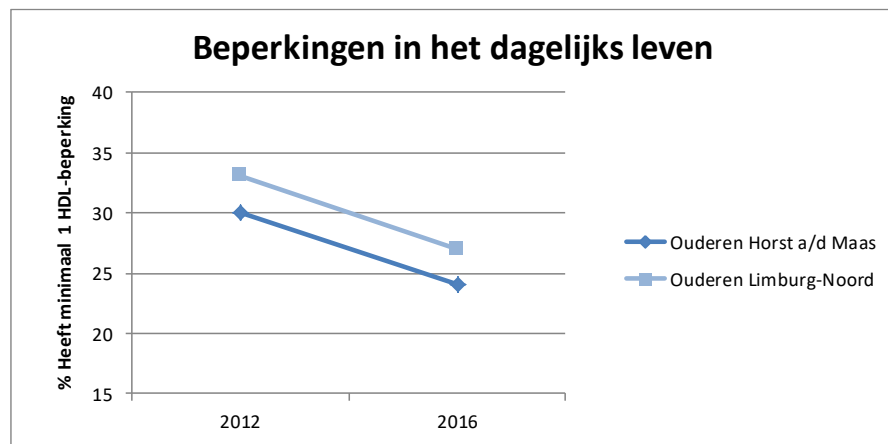
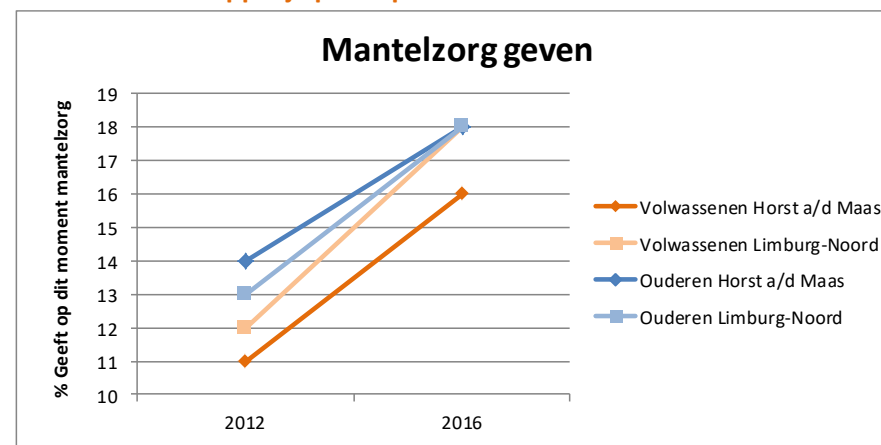
Laaggeletterdheid wil zeggen dat men moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer. Laaggeletterden kunnen zichzelf minder goed redden, doen een groter beroep op gemeentelijke voorzieningen en hebben grote moeite om brieven, website of andere communicatiemiddelen van de overheid te begrijpen (ROA, 2016). De provincie Limburg als geheel kent een nagenoeg gelijk aandeel laaggeletterden als de rest van Nederland (12% vs 11%). In de gemeente Horst aan de Maas is 8-11% van de mensen laaggeletterd, dit is lager dan het provinciale en landelijke gemiddelde.

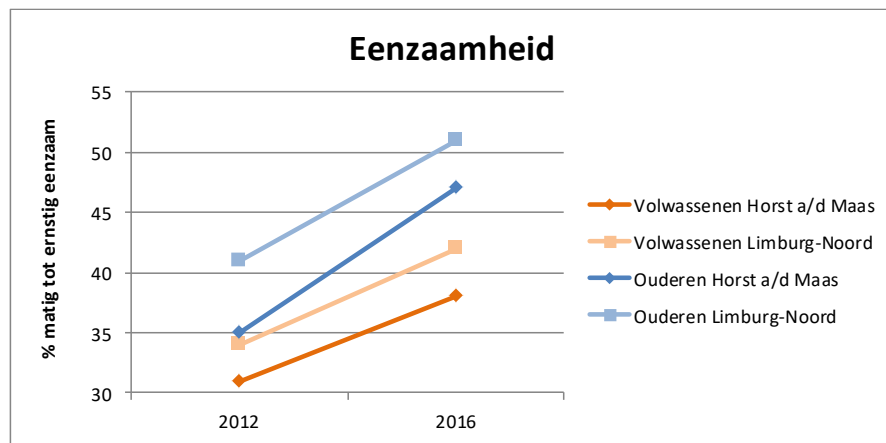
Bijlage II – Belangrijkste trends Horst a/d Maas

Dagelijks functioneren

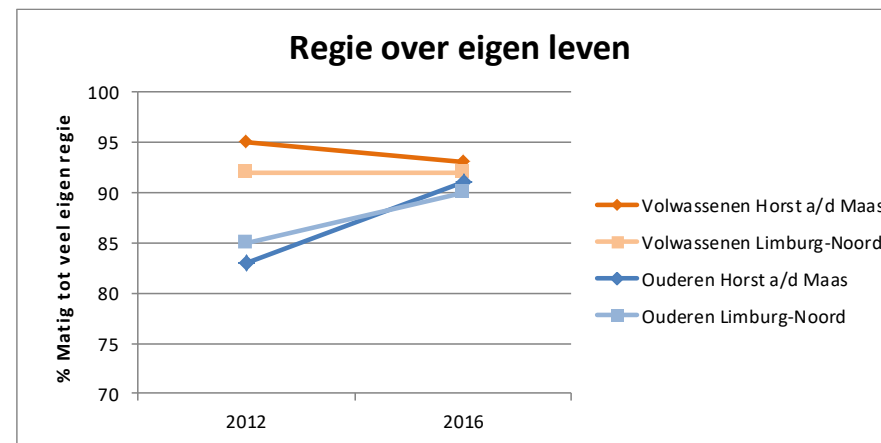

Sociaal Maatschappelijk participeren

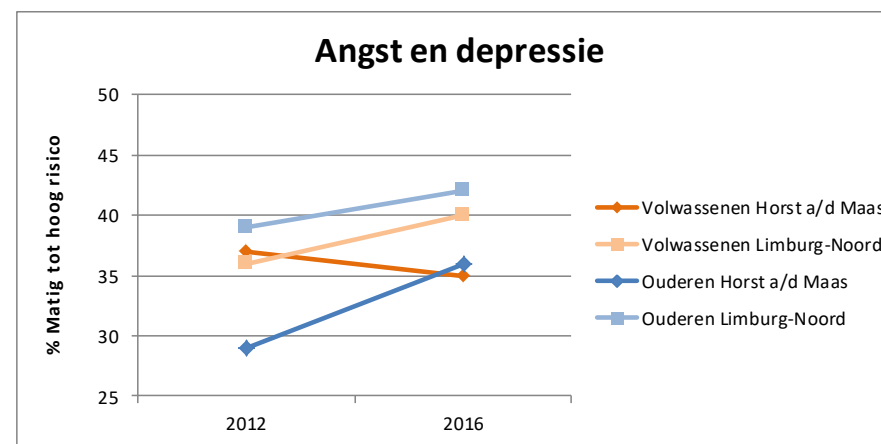
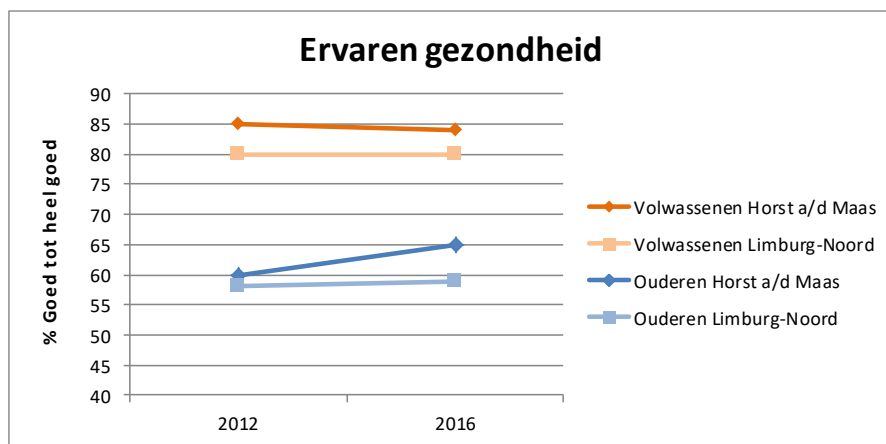

Mentaal welbevinden

Kwaliteit van leven

Zingeving

Geen trends beschikbaar.

Lichaamsfuncties

